

Arrigo Boito jako krytyk muzyczny i jego reforma opery włoskiej

---

Kamila Stępień-Kutera

Lata 60. XIX w. w Mediolanie sprzyjały przemianom i odważnym wystąpieniom. Korzystali z tego młodzi artyści, wśród nich współtworzący grupę tzw. cyganerii mediolańskiej (*Scapigliature*) młody Boito. W 1862 r. rozpoczął jako korespondent zagraniczny (przebywał wówczas na stypendium w Paryżu) współpracę z „La Perseveranza”, gdzie swym publicystycznym talentem szybko zyskał sobie przychylną uwagę głównego redaktora muzycznego Filippo Filippiego. Dwa lata później, w lipcu 1864 r., znany już szerszej publiczności ze swych błyskotliwych recenzji, śmiałych poglądów, a nawet twórczości muzycznej i poetyckiej, Boito wraz z Albertem Mazzucato i Ricordimi zakłada *Giornale della Società del Quartetto*, dążąc tym samym konsekwentnie do zreformowania muzyki i całego życia kulturalnego Włoch. W celu reformy opery włoskiej Boito zalecał m.in. sięganie do osiągnięć muzyki symfonicznej. Swoje poglądy oraz oceny kondycji sztuki operowej Włoch przez wiele lat wyrażał w licznych publikacjach, lecz nie poprzestał na tym: ostatecznie także stworzył dzieło mające spełniać przedłożone przez niego śmiałe postulaty — opartą na *Fauście* Goethego operę *Mefistofele*. Dzieło to, którego premiera, zakończona zupełną kląpą, miała miejsce w 1868 r. w La Scali, charakteryzuje z całą pewnością śmiałość i odkrywczność koncepcji, jego libretto zaś bez przesady można określić jako popartą głębokim namysłem i badaniami komparatystycznymi interpretacją tragedii Goethego, która dokonała przełomu nie tylko we włoskiej libretystyce, ale także w całej historii opery.